



Onderwerp Mogelijkheden voor een islamitische begraafplaats met eeuwigdurend grafrecht in Haarlem	
Nummer	2022/1731318
Portefeuillehouder	Wienen, J.
Programma/beleidsveld	6.2 Gemeentelijk bestuur
Afdeling	OMB
Auteur	Dekker, M.O.A.
Telefoonnummer	023-5113978
Email	mdekker@haarlem.nl
Kernvraag aan de commissie	Het college vraagt de commissie Bestuur om een uitspraak te doen over de vraag, welke rol de gemeente moet innemen op de vraag die de Islamitische Raad Haarlem stelt met betrekking tot het realiseren van een Islamitische Begraafplaats in het Haarlemse buitengebied.
Behandelvoorstel voor de commissie	Het college stuurt de opinienota ter bespreking naar de commissie Bestuur. Afhankelijk van de beantwoording van de kernvraag door de raadscommissie zal het college komen met een voorstel voor het vervolgproces.
Relevante eerdere besluiten	Omgevingsvisie Haarlem , vastgesteld in de gemeenteraad op 27 januari 2022
Besluit college d.d. 20 december 2022	1. Het college stelt de opinienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

In de Nederlandse moslimgemeenschap is een tendens waarneembaar om in Nederland begraven te willen worden in plaats van in het land van oorspronkelijke herkomst van de familie. Velen zijn hier geboren en getogen en willen uiteindelijk hier ook begraven worden. Hierbij is het voor de gemeenschap van belang om begraven te kunnen worden volgens de islamitische traditie, in een graf met eeuwigdurende grafrust.

In Haarlem heeft de Islamitische Raad Haarlem in een brief van 8 november 2020 de gemeente Haarlem gevraagd naar de mogelijkheden voor een islamitische begraafplaats met eeuwig grafrecht.

Het is in Haarlem mogelijk om islamitisch begraven te worden (begraafplaats Akendam) maar eeuwig durend grafrecht kan alleen door onbepaald verlengen. Op de website van begraafplaats Akendam wordt hier al over gecommuniceerd ([Akendam - Gemeente Haarlem](#)).

In de brief van 22 januari 2021 van de gemeente aan de Islamitische Raad is toegelicht waarom het eeuwig grafrecht niet mogelijk is op de gemeentelijke begraafplaats. Dit hangt samen met de exploitatie, onderhoud en hergebruik van de graven en begraafplaatsen.

Vervolgens heeft de Islamitische Raad besloten zelf op zoek te gaan naar een eigen locatie voor een begraafplaats met eeuwig durend grafrecht. Als zoeklocatie wordt de groene zoom van Schalkwijk genoemd. De Islamitische Raad vraagt het bestuur van Haarlem ondersteuning om een locatie te vinden en planologische medewerking om een islamitische begraafplaats te stichten. Ook vraagt de Islamitische Raad ondersteuning van de gemeente om gesprekken aan te knopen met omliggende gemeenten, mocht er binnen Haarlem geen geschikte locatie aanwezig zijn.

2. Kernvraag aan de commissie

Het college vraagt de commissie haar voorkeur uit te spreken voor een van de volgende varianten:

- a. Actief, planologisch mee te werken aan het mogelijk maken van een begraafplaats met eeuwigdurend grafrecht in het Haarlemse buitengebied.
- b. Niet actief mee te werken, maar dit onderwerp agenderen in een regionaal portefeuillehoudersoverleg om te bezien of een geschikte locatie buiten de gemeentegrenzen kan worden gevonden.
- c. Niet mee te werken aan een begraafplaats in het buitengebied.

3. Ruimtebeslag islamitische begraafplaats

Om tot een uitspraak te komen in hoeverre de gemeente Haarlem mee wil werken aan de realisatie van een islamitische begraafplaats is het relevant te bepalen welke ruimtevrage hiermee samenhangt.

De begraafplaats zou groot genoeg moeten zijn om even vooruit te kunnen, wat in praktijk betekent dat er plaats moet zijn voor circa 10.000 graven. Uitgaande van één-laags begraven en een grafmaat van 1m bij 2m betekent dit een nettomaat van 2 hectare graven. Op een begraafplaats bestaat grofweg 40% van het oppervlak uit de daadwerkelijke graven (de rest is tussenruimte tussen graven onderling, paden en groeninrichting). De oppervlakte van de begraafplaats zou dan 5 ha bedragen; dit is exclusief parkeerterrein, toegangsweg en eventuele bebouwing.

Voorts is de verwachting dat het terrein van de begraafplaats met 3 m moet worden opgehoogd (1,80m grafdiepte, vermeerderd met een marge omdat de veenbodem de komende decennia flink inklinkt).

Gezien het grote ruimtebeslag (ca 6 hectare) is de enige mogelijkheid om op Haarlems grondgebied een islamitische begraafplaats te stichten dat deze in het buitengebied wordt gerealiseerd. Hiervoor is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk.



4. Overwegingen

- de moslimgemeenschap in Haarlem is groot, het bieden van de mogelijkheid om op traditionele islamitische manier te kunnen worden begraven geeft aan dat iedereen welkom is in Haarlem;
- nu worden veel Islamitische overledenen vervoerd naar het land van oorsprong om te worden begraven. Met een eigen begraafplaats kunnen zij in eigen stad worden begraven, dicht bij familie en bekenden;
- op de bestaande begraafplaatsen is het niet mogelijk om onder de conditie van eeuwigdurend grafrecht te worden begraven;
- het ruimtebeslag van een begraafplaats is groot en Haarlem heeft (vergeleken met andere gemeenten) weinig buitengebied;
- het Haarlems buitengebied heeft een hoge landschappelijke kwaliteit (die met name zit in de openheid ervan) en er is een groot aantal beschermingsregimes op van toepassing. Zo maakt bijna heel het Haarlems buitengebied onderdeel uit van het Bijzonder Provinciaal Landschap;
- in de Omgevingsvisie krijgt het landschap rond de stad een veel nadrukkelijker rol om daar de recreatieve en ecologische waarden te versterken als tegenhanger van de verdichtende stad zelf;
- actieve inzet van de gemeente betekent tijd voor het aanpassen van het bestemmingsplan om een begraafplaats in het buitengebied mogelijk te maken;
- wanneer de gemeente Haarlem niet meewerkt aan een begraafplaats in het buitengebied kan de Islamitische Raad nog mogelijkheden onderzoeken in omliggende gemeenten;
- medewerking van de gemeente betreft geen financiële of inhoudelijke, wel planologische medewerking.

5. Vervolg

Afhankelijk van het principebesluit dat de raad neemt, wordt het vervolgtraject nader vormgegeven. Indien de keuze valt op het verlenen van medewerking aan de realisatie van een islamitische begraafplaats in het Haarlemse buitengebied zal nader gedefinieerd moeten worden wat hier de randvoorwaarden voor zijn. Te denken valt aan enige mate van openbare toegankelijkheid van de begraafplaats, een groene uitstraling of een beperking van het aantal verkeersbewegingen.

6. Bijlagen

Bijlage: brief Islamitische Raad Haarlem dd 8 november 2020

Bijlage: kaart Groene Zoom met blokje 6 ha ruimtebeslag islamitische begraafplaats

Bijlage: kaart Bijzonder Provinciaal Landschap